

Jeg mener, det er heldigt at borttage denne Bestemmelse, fordi Kommunerne derved mere direkte faa Ansvaret for, om de ville tage denne Sag op og støtte private Bestræbelser i den Retning eller ej. Og der er adskillige Landkommuner, hvor der kan være god Grund til at gøre noget saadant, navnlig saadanne, hvor der findes en næsten købstadlignende Bebyggelse. Vi have jo Landkommuner, der ikke have saa lidt mere Bebyggelse og ikke saa faa flere Indbyggere end mange Købstadkommuner. Dette Lovforslag gaar da i sin § 2 ud paa, at Kommunalbestyrelsen skal have Ret til at støtte saadanne Foreninger, der tage sig af Skolebørns Bespisning, og at Landkommunerne skulle kunne gøre det uden at spørge Amdsraadet derom, dog saaledes, at Tilskuddet ikke maa overstige, hvad private yde. Det er hele Indholdet af Lovforslaget, som jeg meget skal anbefale til det høje Tings Velvillie. Jeg vil slutte, som jeg begyndte, med at sige, at det i og for sig er lille og fordringsløst, men det har alligevel sin Betydning som Støtte for det private Initiativ, der virker paa dette Omraade. Derfor tror jeg, at det vil være heldigt, at det ophøjes til Lov.

J. Pedersen: Under de Forhandlinger, der have været førte om denne Sag, ere Anskuelserne jo særlig gaaede i to Retninger. Fra den ene Side har man ønsket, at det offentlige i størst mulige Omfang tog Bespisningen af fattige Skolebørn i sin Haand, medens man fra den anden Side har ment, at det var rigtigst at fortsætte ad den Vej, man er begyndt paa, idet man lod private om Sagens Gennemførelse, saa at det offentlige kun traadte til med Bidrag, for saa vidt det var nødvendigt. Jeg deler den sidste Opfattelse. Jeg mener, at det for det første er økonomisk fordelagtigst, at denne Sag ordnes ad privat Vej, idet man kan faa mere for de samme Midler, naar det er private, der arbejde, end man kan, naar det er det offentlige, der har den i sin Haand. Men jeg tror dernæst, at den private Vej selv bortset herfra paa dette som ogsaa paa andre Omraader er af større Værdi. Den Glæde, man kan have af at give, og som jeg regner for at høre til de bedste, menneskelige Glæder, vil dog derved i nogen Maade blive bevaret. Overlader man det hele til det offentlige, vil den derimod forsvinde, og den vil snarest blive afløst af Misfornøjelse, Misfornøjelse med stigende Skatter, Misfornøjelse med Udskrivninger snart til det ene og snart til det andet, ja man vil ikke

en Gang opnaa, at Tilfredsheden bliver større hos dem, der modtage Hjælpen, Forholdet vil snarere blive det modsatte. Fordringerne ville stige, og Troen paa, at man faar for lidt, vil vokse, naar det er det offentlige, der har Sagen i sin Haand. Det glæder mig, at ogsaa den ærede Minister har fastholdt denne Opfattelse, at det er rigtigst at lade Skolebespisningen foregaa efter privat Initiativ eventuelt med Støtte af Kommunerne. Da Sagen var til Behandling her for 2 Aar siden, tillod jeg mig i det paagældende Udvalg at fremsætte et Forslag. Det findes i Tillæg B. for 1899—1900 Sp. 2241. Det kan selvfølgelig kun være mig en Tilfredsstillelse, at det Forslag, der nu foreligger her, er i meget nøje Overensstemmelse dermed. § 2 er den samme, Ordene ere vel andre, men Realiteten er ens. Den Bemyndigelse, som herved gives Kommunalbestyrelserne, er vel egentlig overflødig for Købstædernes Vedkommende. Som den ærede Minister fremhævede, er den nødvendig for Landkommunerne, men i Købstadkommunalloven er der intet, der i og for sig forhindrer Kommunerne i at yde Bidrag til Formaalsom dette. Det skader jo imidlertid ikke at Bemyndigelsen gives i den Form, den har faaet i § 2. I § 1 ere de samme Tanker, som jeg i sin Tid tillod mig at antyde, udformede noget mere fyldestgørende. Det er saaledes her foreslaet, at den gratis Uddeling af Mad, som laves, hvor der i Skolerne er indført Husholdning, skal kunde finde Sted hele Aaret, altsaa ikke blot i Vintermaanederne, og at den udelukkende skal kunne ske til Fordel for fattige Børn. Det kan være, det er bekvemmere ogsaa for Kommunerne paa den Maade. Fremdeles kan den uddeles, uden at de vedkommende Børns Forældre behøve at andrage derom. Jeg vil antage, at det i visse Henseender kan have visse Fordele for Kommunalbestyrelsen at have saadanne Andragender at støtte sig til. Nu skal den jo imidlertid selv undersøge Forholdene og efter at have gjort det tage Bestemmelse om, hvem Maden skal tildeles. Det kan være, at ogsaa denne Ordning har sine Fordele. Der er en rent sproglig Bemærkning, som jeg vil gøre til denne Paragraf. Den ærede Minister har brugt Udtrykket „kvindelig Husgerning“. Jeg ved ikke, om det Udtryk egentlig er ramrende. Ved Husgerning forstaar man i Reglen noget andet end netop at lave Mad. Det er at gøre rent og i det hele taget at holde et Hus i Orden, „Husholdning“ derimod minder mere om Madlavning. Men